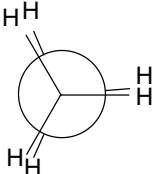
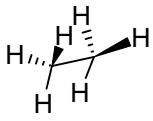
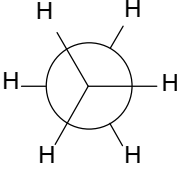
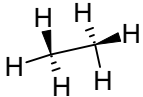

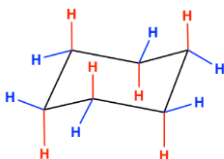
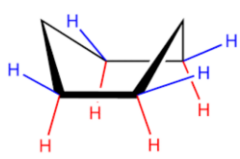
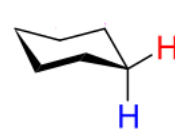
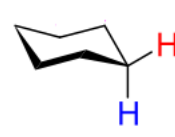
A szerves vegyületek általános jellemzői - középszint

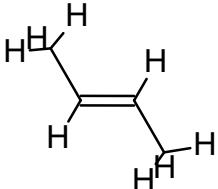
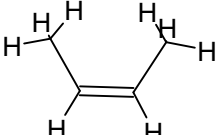
A szerves kémia külön tárgyalását a szerves kémiaól az indokolja, hogy a szén különleges tulajdonságaiból fakadóan, a szerves vegyületek száma meghaladja a szerves vegyületekét, és tulajdonságaik is eltérőek .	
A szerves vegyületeket főként felépítő elemek összefoglaló neve	organogén elemek
Az organogén elemek a szén , a hidrogén , a oxigén és a nitrogén .	
A szénatom viszonylag nagy elektronegativitása és kis atomtöze miatt könnyen képes kapcsolódni kovalens kötéssel négy másik atomhoz.	
A konstitúció egy molekulában az atomok kapcsolódási sorrendje .	
A konformáció az egymáshoz közvetlenül nem kapcsolódó atomok, atomcsoportok egymáshoz viszonyított térbeli elrendeződése .	
A konstitúciós képlet olyan ábrázolása a molekulának, ahol látszódik az atomok kapcsolódási sorrendje.	
Az izoméria jelensége azt jelenti, hogy adott összegképlethez többféle szerkezeti képlet is tartozik .	
Konstitúciós izomereknek nevezzük azokat a molekulákat, melyeknek összegképletük azonos, de eltérő bennük az atomok kapcsolódási sorrendje (a konstitúció) .	megjegyzés: például a bután és a 2-metilpropán egymásnak konstitúciós izomerjei
Egy homológ sorban egymás után következő molekulák között egy metilén (-CH₂-) csoport a különbség.	
A funkciós csoport a molekula azon része, amely leginkább befolyásolja a molekula viselkedését .	
A szénlánc alakja szerint megkülönböztetünk nyílt és zárt (gyűrűs) láncú vegyületeket.	
A szénatomok közötti kötések alapján megkülönböztetünk telített, telítetlen és aromás vegyületeket.	
Egy szerves vegyület telített , ha szénatomjaik csak egyszeres kötéssel kapcsolódnak .	
Egy szerves vegyület telítetlen , ha van legalább két olyan szénatom, melyek	

kétszeres vagy háromszoros kötéssel kapcsolódnak egymással.	
Az aromás szerves vegyületekben gyűrűsen delokalizált pí-elektronrendszer van.	

A szerves vegyületek általános jellemzői – emelt szint

A „ vis vitalis ” elmélet szerint a szerves vegyületeket csak az élőlények tudják előállítani az úgynevezett életerő (vis vitalis) segítségével.	
A konformációs izomerek közül azokat nevezzük konformereknek , amelyek a legalacsonyabb energiaszinten találhatók. Ezekben az esetekben bármilyen módosítás a molekula elrendeződésében növeli a molekula energiaszintjét.	
A konfiguráció egy adott szénatomhoz kapcsolódó atomok vagy atomcsoportok egymáshoz viszonyított térbeli elrendeződése.	
Wöhler munkásságának egyik jelentős momentuma a „ vis vitalis ” elmélet megdöntése volt , szerves anyagból állított elő szerves anyagot.	
Az etán fedő állása	 <p>megjegyzés: ez az ábrázolás az ún. Newman-projekció</p>
Az etán fedő állása	 <p>megjegyzés: ez az ábrázolás az ún. fűrészbak-projekció</p>
Az etán nyitott állása	 <p>megjegyzés: ez az ábrázolás az ún. Newman-projekció</p>
Az etán nyitott állása	

	megjegyzés: ez az ábrázolás az ún. fűrészbak-projekció
A ciklohexán legstabilisabb konformációja a szék konformáció. Ebben kizárólag nyitott állások fordulnak elő.	
A ciklohexán szék konformációja	
A ciklohexán a széknél kevésbé stabilis konformációja a kád konformáció, melyben az energetikailag kedvező nyitott állások mellett fedő állások is előfordulnak.	
A ciklohexán kád konformációja	
 A képen a kék H axiális állású, a kötés párhuzamos a molekula tengelyével.	
 A képen a piros H ekvatoriális állású, a kötés párhuzamos a molekula egyenlítői síkjával.	
Az optikai izoméria esetében a molekulák közötti különbség a kiralitáscentrumhoz kapcsolódó atomok sorrendjében keresendő.	
A kiralitáscentrum olyan szénatom, melyhez négy különböző ligandum kapcsolódik.	
Azokat a molekulákat nevezzük királisnak , amelyek nem hozhatók fedésbe tükörképükkel.	megjegyzés: a kiralitáscentrum megléte szükséges, de nem elégséges feltétele a molekula kiralitásának
Két királis, azonos konstitúciójú molekula enantiomerpárt alkot, ha	

<p>tükörképei egymásnak, és nem hozhatók egymással fedésbe.</p>	
<p>Két királis, azonos konstitúciójú molekula diasztereomerpárt alkot, ha nem tükörképek egymásnak, de nem is azonosak.</p>	
<p>Térizomeriáról beszélünk, ha a molekulák konstitúciója azonos, de eltérő a térszerkezetük.</p>	
<p>Geometriai izoméria (cisz-transz izoméria) a kettős kötés miatt gátolt rotáció esetén léphet fel.</p>	
<p>Az alábbi képen a but-2-én transz izomere látható.</p> 	
<p>Az alábbi képen a but-2-én cisz izomere látható.</p> 	
<p>Hiába tartalmaz egy molekula több kiralitáscentrumot, ha a molekulán belül van belső szimmetria, akkor előfordulhat, hogy a molekula nem királis.</p>	